

De europæiske arbejdsmarkedsparters repræsentativitet: Industrien for liveoptræden

Resumé

Indledning

Denne undersøgelse har til formål at formidle den nødvendige information med henblik på at fremme social dialog på sektorplan i sektoren for liveoptræden. EIRO's række af undersøgelser vedrørende repræsentativitet, der er udført på anmodning af Europa-Kommission, har til formål at identificere de repræsentative arbejdsmarkedsparter, der skal høres i henhold til bestemmelserne i Traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Undersøgelsen identificerer således de relevante nationale arbejdsmarkedsparter i sektoren for liveoptræden ved hjælp af en "top-down"-tilgang (ved at udarbejde en liste over medlemmer med europæisk tilhørsforhold) og en "bottom-up"-tilgang via de nationale korrespondenter fra Det Europæiske Observationsorgan for Arbejdsmarkedsrelationer (EIRO).

Effektiviteten af den sociale dialog i Europa afhænger af repræsentativiteten af de relevante nationale aktører i sektoren, da kun tilstrækkeligt repræsentative foreninger kan deltage i den europæiske sociale dialog.

En **national forening** betragtes som en relevant interesseorganisation på sektorplan, hvis den opfylder følgende kriterier:

- foreningens arbejdsområde er omfattet af den pågældende sektor,
- foreningen deltager enten regelmæssigt i kollektive overenskomstforhandlinger på sektorplan og/eller er medlem af en relevant europæisk interesseorganisation.

En **europæisk forening** anses for at være en interesseorganisation på sektorplan, hvis den er opført på Kommissionens liste over interesseorganisationer, der konsulteres på vegne af den pågældende sektor i henhold til artikel 154 i TEUF, og/eller deltager i den europæiske sociale dialog på sektorplan, og/eller har anmodet om at blive konsulteret i henhold til artikel 154 i TEUF.

Definition af sektoren

I denne undersøgelse defineres sektoren for liveoptræden i overensstemmelse med den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter i Den Europæiske Union (NACE)

(rev. 2) for at sikre, at resultaterne kan sammenlignes på tværs af landene. Denne sektor er mere specifikt omfattet af NACE-kode R.90 (Kreative aktiviteter, kunst og forlystelser).

Økonomisk baggrund

Beskæftigelseskaraktistika

Sektoren for liveoptræden omfatter udøvende kunst, støtteaktiviteter til fordel for udøvende kunst, kunstskabende virksomhed og drift af kunstfaciliteter. Aktiviteter inden for liveoptræden finder således sted i både den offentlige sektor (stadig det mest udbredte i de fleste lande) og den private (subsidierede eller kommercielle) sektor.

Ifølge Eurostats arbejdsstyrkeundersøgelse for 2012 er omkring en million mennesker ansat i den europæiske sektor for liveoptræden. Sektorens arbejdsmarked er dog meget opdelt. I de traditionelle, store kulturetablissemeter, der ejes og finansieres af staten, er medarbejderne ofte ansat som offentlige tjenestemænd eller på almindelige, langvarige ansættelseskontrakter med stabil socialsikring. Der findes imidlertid en stadig større gruppe af freelancere og kontraktansatte, navnlig unge medarbejdere, der kan være udsat for utilstrækkelig socialsikring og usikre arbejdsforhold.

Den seneste udvikling

I alle 13 medlemsstater med tilgængelige data med undtagelse af tre (Tjekkiet, Nederlandene og Rumænien) er antallet af virksomheder steget i perioden 2000-2010. Det er dog usikkert, hvorvidt denne stigning afspejler en generel udvidelse af sektoren eller er en del af sektorens opdeltede virksomhedsstruktur.

Otte ud af de ti lande med data registrerede en stigning i den generelle beskæftigelse i sektoren i samme periode, mens beskæftigelsen faldt i Portugal og Slovakiet. Sektorens andel af den samlede beskæftigelse udgjorde mindre end 1% i alle lande med data og mindre end 0,5% i mere end halvdelen af disse lande.

Som mange andre sektorer har også liveoptræden lidt betydeligt under den seneste økonomiske recession i en række lande, da statsstøtten til kulturinstitutioner er blevet fjernet, og ansatte i offentligt ejede institutioner er blevet fyret. Overordnet set synes sektoren dog at have lidt mindre under krisen, for så vidt angår beskæftigelse, end de fleste andre brancher. Beskæftigelsen var relativt stabil i perioden 2008-2012, hvor den generelt svingede mellem lige under og lige over en million ansatte.

Repræsentation af interesser på nationalt plan

Fagforeninger

Fagforeningerne i sektoren for liveoptræden er meget opdelt og kendetegnet af et bredt udvalg af fagforeninger med medlemmer fra meget snævre arbejdsområder. Den høje andel af små fagforeninger på sektorplan, der fokuserer på en bestemt undergruppe af jobs, kan skyldes, at sektoren er meget opdelt hvad angår traditionelle og specifikke beskæftigelsesområder såsom skuespillere, dansere, musikere, freelancejournalister og teknikere.

Der blev i alt identificeret 116 sektorrelaterede fagforeninger på tværs af de medlemsstater, der var omfattet af undersøgelsen, og alle medlemsstater har mindst en fagforening på sektorplan.

Adskillige karakteristika, der kendetegner sektoren, gør det generelt svært at få fagforeningsmedlemmer: forekomsten af usikre kontrakter og usikre arbejdsforhold, beskæftigelsens ofte meget spredte natur, de meget forskellige lønniveauer og den høje forekomst af ikke-standardiseret deltidsarbejde. Det samlede antal fagforeningsmedlemmer varierer meget og ligger i området fra 2,1 millioner (Tysklands ver.di) til blot 40 (SYTHOC-OHO i Cypern). Denne forskel afspejler snarere forskelle i økonomiens størrelse, og hvor omfattende medlemsområdet er, end fagforeningernes evne til at tiltrække nye medlemmer.

Arbejdsgiverforeninger

I modsætning til fagforeningerne er arbejdsgiverforeninger på sektorplan ikke dokumenteret for alle medlemsstater. I syv af landene fandtes ingen arbejdsgiverforening på sektorplan, der opfyldte mindst et af de to kriterier for medtagelse. Der blev fundet mindst en arbejdsgiverforening på sektorplan i de øvrige 20 lande. I sidstnævnte gruppe blev der i seks af landene identificeret mindst en arbejdsgiverforening, der ikke er en del af overenskomstforhandlinger. Disse foreninger klassificeres udelukkende som arbejdsmarkedspartnerorganisationer som følge af deres tilhørsforhold til Performing Arts Employers Associations League Europe (PEARLE*). I de resterende 14 lande med en eller flere arbejdsgiverforeninger på sektorplan deltog mindst en af disse i fælles overenskomstforhandlinger på sektorplan.

Arbejdsgiverforeningernes medlemsområder er ofte endnu snævrere end fagforeningernes. Ifølge tilgængelige tal rapporterer mere end 90 % af arbejdsgiverforeningerne en sektordensitet på 5 % eller derunder for virksomheder og omkring 43 % for arbejdsgivere.

Overenskomstforhandlinger

Overenskomstforhandlingsdeltagelsen i sektoren er relativt lav, men er ofte højere i den offentlige og statsfinansierede del af sektoren end i den kommercielle del.

Syv af de 20 lande med data havde en høj deltagelsesandel på omkring 80 % eller mere i 2010-2011. I otte af landene var deltagelsesandelen på omkring 30-70 %. En tredje gruppe på fem lande havde en deltagelsesandel på 20 % eller mindre.

Repræsentation af interesser på europæisk plan

Listen over foreninger i sektoren for liveoptræden, som Europa-Kommissionen har angivet som arbejdsmarkedsparter, der skal høres i henhold til artikel 154 i TEUF, omfatter PEARLE*, der repræsenterer arbejdsgivere, og European Arts and Entertainment Alliance (EAEA), der repræsenterer medarbejdere. EAEA består af International Federation of Musicians (FIM), International Federation of Actors (FIA) og European Federation of Media, Entertainment and Arts International (EURO-MEI).

EURO-MEI har 36 direkte medlemmer på sektorplan i 20 medlemsstater, hvoraf 32 deltager i overenskomstforhandlinger på sektorplan. FIA har 36 direkte medlemmer i 24 medlemsstater, hvoraf 29 deltager i overenskomstforhandlinger på sektorplan. FIM har 31 direkte medlemmer i 22 medlemsstater, hvoraf 27 deltager i overenskomstforhandlinger på sektorplan.

Ifølge landerapporter har PEARLE* 37 direkte foreningsmedlemmer i 18 medlemsstater, hvoraf 29 deltager i overenskomstforhandlinger på sektorplan.

Konklusion

Sammenlignet med alle andre europæiske arbejdsmarkedspartnerorganisationer konkluderer undersøgelsen, at EAEA og PEARLE* er de vigtigste repræsentanter på EU-plan for arbejdsgivere og medarbejdere i sektoren for liveoptræden.

Yderligere oplysninger

Rapporten *Representativeness of the European social partner organisations: Live performance industry* (de europæiske arbejdsmarkedsparters repræsentativitet i forskellige sektorer: sektoren for liveoptræden) findes på <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/studies/TN1202038S/index.htm>

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Camilla Galli da Bino, informationsmedarbejder, på gdb@eurofound.europa.eu